

Μακεδονικά

Τόμ. 34, Αρ. 1 (2004)

Έκθεση του Αθ. Σουλιώτου (Ν. Νικολαΐδου) προς το "Ανώτατον Κέντρον"

Ερατώ Ζέλλιου-Μαστροκώστα

doi: [10.12681/makedonika.884](https://doi.org/10.12681/makedonika.884)

Copyright © 2015, Ερατώ Ζέλλιου-Μαστροκώστα

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Ζέλλιου-Μαστροκώστα Ε. (2004). Έκθεση του Αθ. Σουλιώτου (Ν. Νικολαΐδου) προς το "Ανώτατον Κέντρον". *Μακεδονικά*, 34(1), 420-424. <https://doi.org/10.12681/makedonika.884>

ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΑΘ. ΣΟΥΛΙΩΤΟΥ (Ν. ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ)
ΠΡΟΣ ΤΟ «ΑΝΩΤΑΤΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ»

Στό Ἄρχειο τοῦ ΙΜΧΑ ὑπάρχει ἀντίγραφο μίας ἐκθέσεως-ἀπαντήσεως τοῦ Ἄθ. Σουλιώτου (Νικολαΐδου) πρὸς τὸ «ἀνώτατον Κέντρον».

Ὁ ἀξιωματικὸς Ἀθανάσιος Σουλιώτης, γνωστός μετὰ τὸ ψευδώνυμο Νικολαΐδης, ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὴν θυσία τοῦ Παύλου Μελά, ἀποφάσισε νὰ ἀφιερῶσει τὸν ἑαυτό του στὴν ἀπελευθέρωση τῆς Μακεδονίας. Τὸν Μάρτιο τοῦ 1906 ἦλθε στὴν Θεσσαλονίκη ὡς ἀντιπρόσωπος μίας γερμανικῆς ἐταιρείας ραπτομηχανῶν καὶ ἴδρυσε τὴν «Ὀργάνωσι Θεσσαλονίκης». Τὸ 1908 αὐτὸς καὶ ὁ Ἴων Δραγοῦμης ἴδρυσαν τὴν «Ὀργάνωσι Κωνσταντινουπόλεως»¹. Τὸν Ἴωνα Δραγοῦμη μάλιστα διαδέχθηκε στὴν ἀρχηγία τῆς Ὀργανώσεως, τὴν ὁποία διηύθυνε τὰ κρίσιμα ἔτη τέλος 1908-1912. Οἱ δύο ἄνδρες πίστευαν στὸν ἐξελληνισμό τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας, δηλαδὴ ὅτι οἱ Ἕλληνες θὰ μποροῦσαν νὰ μετατρέψουν τὴν Τουρκία σὲ βυζαντινὴ ἑλληνικὴ αὐτοκρατορία. Ὁ Ἄθ. Σουλιώτης μάλιστα γράφει: *Εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτὸν τὸ ἔθνος ἔχει ὑπέρ αὐτοῦ τὴν ἐκπολιτιστικὴν καὶ τὴν ἀριθμητικὴν ὑπεροχὴν ὄχι μόνον εἰς τὴν Μακεδονίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ὅλην τὴν Τουρκίαν*².

Μετά, ὅμως, τὸ κίνημα τῶν Νεοτούρκων τὸ 1908 ἡ θέση τῶν Ἑλλήνων στὴν ὀθωμανικὴ αὐτοκρατορία ἐπιδεινώθηκε καὶ ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις ἀναδιοργάνωσε τὸ Μακεδονικὸ Κομιτάτο. Διαμορφώθηκε ἡ «Πανελληνίος Ὀργάνωσις» ἀπὸ τὸν Παναγιώτη Δαργλιῆ, ἡ ὁποία ἀπλώθηκε σὲ ὅλες τῆς περιοχῆς τοῦ ὑποδοῦλου Ἑλληνισμοῦ. Ὁ Ἄθ. Σουλιώτης ἀπευθύνει τὴν ἐκθεση-ἀπάντησι πρὸς τὸ «ἀνώτατον Κέντρον», γι' αὐτὸ βρίσκεται στὸ ἀρχειο τοῦ Π. Δαργλιῆ, καὶ ἀναφέρει τί πρέπει νὰ γίνῃ σὲ περιπτώσῃ πού ἡ Ἀθῆνα κρίνει ὅτι ὁ πόλεμος μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας εἶναι ἀναπόφευκτος.

Κωνσταντινούπολις 12 Ἰουνίου 1909

*Πρὸς τὸ ἀνώτατον Κέντρον*³

Ἀπαντῶμεν εἰς τὰς δύο τελευταίας ὑμῶν ἐγκυκλίους.

Εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς ὀργανώσεως Κων/πόλεως δὲν πρέπει πρὸς τὸ παρὸν νὰ συσταθῇ σῶμα. Σκοπὸν τὸ σῶμα τοῦτο, ἀν συνιστᾶτο, θὰ εἶχε τὴν ἀνὴρωσιν τοῦ ἔθν. φρονήματος τῶν χωρικῶν, τῶν πατριαρχικῶν χωριῶν διὰ διανομῆς ὀπλων εἰς αὐτὰ καὶ ἐπιβολῆς πρὸς μεγαλυτέραν συμμετοχὴν εἰς ἔθν. ἐργασίαν, ἀλλὰ κυρίως σκοπὸν θὰ εἶχε τὴν ἐξβίασιν τῶν σχισματικῶν χωριῶν ὅπως γίνωσι πατριαρχικά.

Σῶμα εἰς τὴν περιφέρειαν Κων/πόλεως μόνον εἰς Στράντζαν ἠδύνατο νὰ συνηροτηθῇ ἔνεκα ὁμως τῆς φύσεως τοῦ ἐδάφους τῆς γραμμῆς τῶν ὀχρωμάτων Κων/πόλεως, τῆς μικρᾶς ἀπὸ τῶν χωριῶν ἀποστάσεως τῆς Κων/πόλεως καὶ τῶν μερῶν καὶ τῆς μεγάλης ἀπ' αὐτῆς ἀποστάσεως τῆς Στράντζας ἢ κατὰ βαισις τοῦ σώματος εἰς τὰ χωρία εἰς τὰ ὁποία θὰ ἔδρα εἶναι ἐπικινδυνοδοεστάτη. Τὰ ἡμέτερα χωρία χάριν τῶν ἀναγκῶν

1. Ἄθ. Σουλιώτη-Νικολαΐδη, *Ὀργάνωσις Κωνσταντινουπόλεως* (Ἐπιμέλεια Θ. Βερέμης - Κ. Μπούρα), Ἀθῆνα, «Δωδώνη», 1984.

2. Ἄθ. Σουλιώτη-Νικολαΐδη, *Ὁ Μακεδονικὸς Ἄγων. Ἡ «Ὀργάνωσις Θεσσαλονίκης», 1906-1908*, Θεσσαλονίκη, Ι.Μ.Χ.Α., ³1993, σ. 70.

3. Ἄρχειο Ι.Μ.Χ.Α., τμήμα Ζ' (Ἰδιωτικά ἀρχεῖα καὶ συλλογές), φάκελος 15 (Ἀντίγραφα ἀπὸ τὸ ἀρχειο Παναγιώτη Δαργλιῆ 1908-1909).

τοῦ σώματος καὶ τοῦ ἰδιαζόντος εἰς τὰ σώματα τρόπου προπαγάνδας θὰ ἐξετίθεντο εἰς καταπιέσεις τῶν Τουρκικῶν ἀρχῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ κατέστρεφον καὶ τὸ ὑπάρχον ἠθικῶν τῶν χωρίων τούτων. Ἡ μεταφορὰ καὶ ἡ διανομὴ ὄπλων θὰ καθίστατο δυσκολοτέρα. Ἡ ἐκβίασις τῶν σχισματικῶν χωρίων, ἐνῶ εἰσὶ ἀμφίβολον ἂν θὰ ἐπιτυχαίνοτο καὶ μάλιστα μὲ διαρκῆ πὸς ἀποτελέσματα, θὰ κοστίσῃ πολὺν περισσότερο ἐν εἰς θυσίας καὶ χρησιματὰ ἢ ἡ μὲ δολοφονιῶν δι' ὀργάνων τῆς Κων/πόλεως στελλομένων.

Ὁ σκοπὸς τοῦ σώματος θὰ ἐπιτευχθῆ μὲ ὀλιγοτέρας θυσίας καὶ ἀσφαλέστερον ἐνταῦθα διὰ τῆς ἀποστολῆς εἰς τὰ χωρία Νιοχωράκι, Καστανιές καὶ Ἰμ-πρωχώρι ὑπαξιωματικῶν ὡς διδασκάλων καὶ τοῦ διορισμοῦ ὑφ' ἡμῶν ἐπιθεωρητοῦ τῶν σχολείων ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Δέρκων κατ⁴ ἀσχολουμένων κυρίως διὰ τὰ βουλγαρόφωνα χωρία. Τοὺς ὑπαξιωματικούς τούτους θὰ βοηθῶσιν ἐν ἀνάγκῃ ὄργανα τοῦ ἐκτελεστικοῦ στελλόμενα ἐντεῦθεν.

Συνενοήθη ἤδη πρὸς τοῦτο μὲ τὴν Μητροπόλιν Δέρκων καὶ οἱ ὑπαξιωματικοὶ οὗτοι δύνανται νὰ ἐγκατασταθῶσιν ἀπὸ τῆς 15 Αὐγούστου. Παρακαλῶ νὰ φροντίσετε πρὸς κανονισμὸν τῆς μισθοδοσίας ἀνά 5. Λ.Τ., ἐκλογὴν, προπαρασκευὴν καὶ ἔγκαιρον (μέχρι τῆς 15 Αὐγ.) ἀποστολῆν τῶν ὑπαξιωματικῶν τούτων. Ἐπειδὴ τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς καταλληλότητος τῶν ὑπαξιωματικῶν τούτων παρακαλῶ νὰ ληφθῇ ἰδιαίτερα φροντίς διὰ τὴν ἐκλογὴν καὶ προπαρασκευὴν τούτων. Εἰς τὸ χωρίον Τάρλα ὑπάρχει ἤδη διδάσκαλος Βουλγαροῦ ὑπαξιωματικός· δὲν εἶνε καθόλου θεωρηβιώδης καὶ ἐπιδεικτικός, εἶνε ἐπίμονος καὶ ὑπομονετικός, γνωρίζει νὰ διδάσκη εἰς χωρίον σχολεῖον, γνωρίζει ὀλίγον νὰ ἀναγινώσκη τουρκικὰ καὶ ἑλληνικὰ ἀκόμη καὶ νὰ ψάλλῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, διότι εἰς τὰ πλεῖστα χωρία ὁ διδάσκαλος εἶνε καὶ γραμματεὺς καὶ ψάλτης τῆς κοινότητος. Ἐνήργησα ἤδη παρὰ τῇ Μητροπόλει Δέρκων καὶ κρατοῦνται ὡς θέσεις τῶν ἀνωτέρω χωρίων. Παρακαλῶ νὰ μοὶ ἀπαντήσητε ἔγκαιρος ἂν θὰ μοὶ σταλῶσιν οἱ ὑπαξιωματικοί.

Μέσα συγκοινωνίας

Εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς Ὁ.Κ. ὑπάρχει ἡ Σιδηροδ. γραμμὴ Orientaux ἀπὸ Σερχιτζὶ μέχρι Τυρολῶς καὶ ὁ Σιδηρ. Σταθμὸς τοῦ Χαϊδάρ-Πασσᾶ. Κάπως λόγον ἄξια τεχνικὰ ἔργα εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν εἶνε μία γέφυρα 40 περίπου μέτρων εἰς Τσεκμετζέ καὶ ἕτερα μικροτέρα εἰς Τσερκέζκιοῦ, ἐσωκλείω σχέδιον τῆς πρώτης. Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ἐπὶ τῆς γραμμῆς εἰδικοῦ τῆς ἐταιρείας τῶν Σιδηροδρόμων ἡ καταστροφὴ τῶν γεφυρῶν τούτων καὶ τελεία ἂν γίνῃ θὰ ἔχη ὡς μόνον ἀποτέλεσμα νὰ ἐπιβραδύνῃ ἐπὶ 7 τὸ πολὺ ἡμέρας τὴν συγκοινωνίαν, ἥτις θὰ γίνεται κατ' αὐτὰς διὰ μεταβίβασεως, κατὰ τὸν αὐτὸν εἰς τὸν πόλεμον τοῦ 97 ὁ στρατὸς τῆς Ἀνατολῆς μετεφέρετο διὰ Ῥαιδεστοῦ καὶ ἐπεμβιάζετο τοῦ Σιδηροδρόμου πέραν τῆς Τυρολῶς εἰς Μουρατλή.

Νομίζω ὅτι δὲν θὰ ὠφελήσῃ ἡ καταστροφὴ τῶν γεφυρῶν τούτων, ἐν τούτοις, ἐπειδὴ πιθανὸν ἔνεκα λόγων τούσ ὁποίους δὲν ἔχω τώρα ὑπ' ὄψῃ γίνῃ τοιαυτὴ ἀνάγκη, ἐμελετήσωμεν τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ ἐν ἀνάγκῃ δυνάμεθα νὰ καταστρέψωμεν τὴν γέφυραν ταύτην δι' ἀνθρώπων ἐκ Κων/πόλεως, ἔχω δὲ ἤδη ὄριση τὸν κατάλληλον νὰ διευθύνῃ τὴν ἐνέργειαν αὐτὴν ὅστις εἶνε μηχανικός. Σκεπτόμεθα νὰ καταστρέψωμεν αὐτὴν διὰ φουρνέλλων ἀνοιγόμενων εἰς τὰ μεσόβαθρα, ἐν τούτοις θὰ ἦτο εἰκόλοτερον ἂν ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ τοῦτο δι' ἄλλου τρόπου (δυναμίτιδος π.χ. παρατιθεμένης εἰς τὰ μεσόβαθρα) καὶ παρακαλῶ νὰ μοὶ γράψητε ἂν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τοιοῦτος τρόπος.

4. Μία λέξις δυσαναγνώστη.

Ἵσταν γράφω εἰς ὑμᾶς μοῖ ἀποστέλετε διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον καὶ δυναμίτιδα ἢ τὰ ὄργανα τὰ ὁποῖα νομίζετε ὅτι χρειάζονται διὰ τοῦ κ. Γούδα, ἐτοιμάζοντες αὐτὰ ἀπὸ τοῦδε. Διὰ τὴν γέφυρα τοῦ Τσερχεζκιοῦ πρέπει νὰ φροντίσωσιν ἐκ Ῥαιδεστού.

Ἐκτὸς τῆς περιφερείας τῆς Ὁρ. Κων/πόλεως ὑπάρχονσι πολλὰ τεχνικὰ ἔργα, γέφυραι δηλ. κυρίως τοῦ Σιδηροδρόμου Κων/πόλεως-Κοῦλελι Μπουργάς-Ἀνδριανουπόλεως καὶ Κοῦλελι Μπουργάς-Δεδαγαγίας.

Ἐκ τούτων καὶ μόνη ἢ εἰς Κοῦλελι-Μπουργάς ἢ ἡ παρὰ τὸ Διδυμότειχον ἂν καταστρέφετο θὰ διακόπτετο ἐπὶ μῆνες ἡ συγκοινωνία.

Ἔχομεν μέλος τῆς Ὁ.Κ. κύριον τινὰ Ἀηδονίδην, ὅστις εἶνε ἐπὶ τῆς συντηρήσεως τῆς γραμμῆς ἐκείνης καὶ πρόεδρος τῆς ἀδελφότητος τῶν Σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων (εἶνε ὁ δημιουργήσας τὴν ἀπεργίαν), ὅστις δύναται νὰ βοηθήσῃ ἀρκετὰ, εἴαν εἶχον ἀνάγκην, τὰς ὀργανώσεις ἢ τὴν ἀποστολὴν ἧτις θὰ ἐπεχείρη τὴν καταστροφὴν τεχνικῶν ἔργων συγκοινωνίας ἐν Θράκῃ.

Ὁ κύριος αὐτὸς μοῖ ἔδωσε τοὺς χάριτας οὗς σὰς στέλλω ὑμῖν, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ τῆς κατοφweis εἶνε τὸ μοναδικὸν πρωτότυπον τὸ ὅποιον ἔχει ἡ ἔταιρεία. Παρακαλῶ νὰ μοι στείλητε δι' αὐτὸν ἐπίσημον πῶς εὐχαριστήριον γράμμα.

Βεβαίως ἡ καταστροφὴ μεγάλων τεχνικῶν ἔργων θὰ ἦτο τὸ ἀσφαλέστερον μέσον μακρᾶς διακοπῆς τῆς συγκοινωνίας, ἐπειδὴ ὁμως φοβοῦμαι μὴ δὲν ἐπιτύχη εἰς τὰ πράγματα κυρίως εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν, ὑποβάλλω καὶ τὸν κατωτέρω τρόπον παραλύσεως τῶν συγκοινωνιῶν, ὁ ὁποῖος εἶνε καὶ πιθανότερον ὁ μόνος διὰ τὴν Μ. Ἀσίαν. Καταστροφὴ ἀτμομηχανῶν Κωνσταντινουπόλεως-Ἀνδριανουπόλεως, Κωνσταντινουπόλεως-Θεσσαλονίκης.

Διὰ τὴν συγκοινωνίαν ταύτην ὑπάρχονσι χρησιμοποιήσιμοι ὄχι περισσότεροι τῶν 40 μηχανῶν. 18 ἐκ τούτων δύναται τις νὰ ἐπιτύχη σταθμενοῦσας ἐντὸς τῆς περιφερείας τῆς Ὁ.Κ. ὡς ἔξῃς. 12 εἰς τὸν Σταθμὸν Στριεκτζί, 2 εἰς τὸ μηχανουργεῖον Γαδῆ-Κοῦλε καὶ 4 εἰς Τσερχεζκιοῦ. Αἱ ἄλλαι εὐρίσκονται εἰς ἄλλους Σταθμοὺς κυρίως Ἀνδριανουπόλεως-Δεδαγαγίας καὶ Θεσσαλονίκης.

Τοὺς ἔξῃς γνωρίζομεν τρόπους καταστροφῆς καταλλήλους διὰ τὰς συνθήκας ὑφ' αἷς θὰ γίνῃ τοῦτο ἐνταῦθα.

1ον. Διὰ μηχανημάτων δυναμίτιδος ἐκρηγνυμένων μετὰ ὀρισμένην ὥραν.

2ον. Διὰ καύσεως τῶν λεβήτων ἀφαιρουμένου τοῦ ὕδατος ἐνῶ ἡ ἐστία καίει.

3ον. Διὰ σμύριδος τεθημένης ἐντὸς τῶν κυλίνδρων καὶ ἀλλαχοῦ ὅπου γίνονται τριβαί.

Ὁ πρῶτος εἶνε ῥιζικότερος, διὰ τὸν 3ον εὐρίσκει τις εὐκολότερον ἐκτελεστάς. Ὁ δεύτερος εἶνε ἀμφίβολον ἂν θὰ ἐπιτύχη διὰ πολλὰς μηχανάς.

Παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς γράψητε ἂν ὑπάρχη ἄλλός τις τρόπος προσφορώτερος καὶ κυρίως ἂν δύναται νὰ καταστροφῇ λέβητι ἀτμομηχανῆς δι' ὀξέος τινος τεθημένου ἐν τῷ ὕδατι αὐτοῦ.

Διὰ τὴν περιφέρειαν τῆς Ὁ.Κ. σκεπτόμεθα νὰ ἐνεργήσωμεν τὸ ἔξῃς ἂν ἐγκριθῇ.

Ἐκαλέσαμεν μηχανικὸν τῆς Ἐταιρείας μέλος τῆς Ὁργ. καὶ τὸν ἀνωτέρω μνημονεύομενον κ. Ἀηδονίδην· οὗτοι μελετῶσιν ἤδη καὶ θὰ μᾶς ὑποβάλλωσι τὰ ὀνόματα 3-4 ὑπαλλήλων τῆς Ἐταιρείας ἐργαζομένων εἰς τὰς μηχανάς, οἵτινες θὰ ἀναλάβωσι τὴν ἐκτέλεσιν διὰ τοῦ πρώτου μᾶλλον τρόπου. Εἰς τοὺς ὑπαλλήλους αὐτοὺς εἰς οὗς θὰ ὀμιλήσωμεν ἂν ἐγκριθῇ.

1ον. Θὰ δώσωμεν ἐγγυήσεις ὅτι θὰ διορισθῶσιν εἰς Ἑλλάδα με τοὺς αὐτοὺς μισθοὺς.

2ον. Θὰ δώσωμεν χρήματα ἵνα προαποστείλωσι τὰς οικογενεῖας των εἰς Ἀθήνας.

3ον. Τὰ κατάλληλα ὄργανα καὶ ἐν ἀνάγκῃ καὶ βοηθοὺς ἐκ τοῦ ἐκτελεστικοῦ τῆς Ὁ.Κ.

Εἰς ὥρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν συγχρόνως οὗτοι θὰ ἐνεργήσωσι. Τὰ ἀνωτέρω θὰ ἐνεργήσωμεν ἡμεῖς διὰ τοὺς Σταθμοὺς Κων/πόλεως Γαδῆ-Κουλέ καὶ Τσερκεζικοῦ⁵, ἐπίσης διὰ τὸν Σταθμὸν Χαϊδάρ-Πασσᾶ. Διὰ τὴν ἔξῃ ὁμως σημασίαν τὸ πρᾶγμα πρέπει τὸ αὐτὸ νὰ ἐνεργηθῇ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους Σταθμοὺς τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Μ. Ἀσίας ὅπου σταθμεύουν μηχαναὶ καὶ συγχρόνως.

Νομίζω ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο δύναται νὰ ἐπιτύχῃ εὐκολότερον τῆς καταστροφῆς μεγάλων τεχνικῶν ἔργων, διότι δὲν ἀπαιτεῖ παρά τὴν τακτοποίησιν 50-60 προσώπων (εἰς τοὺς Σιδηροδρ. αὐτοὺς ὑπάρχουσι πολλοὶ κατάλληλοι Ἕλληνες), τὰ ὅποια θὰ ἐνεργήσωσι κρυφὰ καὶ μὲ πολλὰς ἐλπίδας νὰ διαφύγωσιν. Διὰ τὴν ἐπιτύχῃ τὸ ἀνωτέρω μέτρον πρέπει ν' ἀποσταλῇ ἐξ Ἀθηνῶν κατάλληλον πρόσωπον καὶ 5-6 βοηθοὶ αὐτοῦ, τὸ ὅποιον ν' ἀναλάβῃ τὴν διοργάνωσιν καὶ διεύθυνσιν τοῦ ὅλου κινήματος. Εἰς τὴν διάθεσιν τούτων πρέπει νὰ τεθῶσιν αἱ ὀργανώσεις ἐκρηκτικὰ μηχανήματα, διορισμοὶ ὑπαλλήλων σιδηροδρ. εἰς Ἑλλάδα καὶ 100 χιλ. φράγκων τοῦλάχιστον.

Παρακαλῶ νὰ μοὶ ἀπαντήσητε ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω διὰ τὴν γνωρίζω ἂν πρέπει νὰ ἐξακολουθήσω προπαρασκευάζων τὸ πρᾶγμα ἐνταῦθα, τὸ ὅποιον, ὡς ἐννοεῖται, πάντοτε ἐνδεχέαι κίνδυνον διὰ τὴν ὀργάνωσιν, ἂν μάλιστα ἐπὶ μακρὸν παραταθῇ χωρὶς ὥρισμένης ὁδηγίας.

Ἡ μελέτη καταστροφῆς τῶν συγκοινωνιῶν γίνεται βεβαίως μὲ τὴν πιθανότητα πολέμου μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας. Ἡ Ὄργ. Κων/πόλεως τὴν ἐποχὴν τῶν ἐκλογῶν ἐνταῦθα ἐπρότεινε δι' ἐκθέσεως εἰς τὴν Ἑλλ. Κυβερνησιν μέτρα τινὰ δι' ὧν ἐνόμιζον ὅτι θὰ ἐξασφαλιζέτο τότε ἕνα προηγουμένης ἐλληνικῆς ἐπιβολῆς ἐν Τουρκίᾳ καὶ κατέληγε τότε λέγουσα ὅτι, ἂν χαθῇ ἡ εὐκαιρία ἐκείνη, μετὰ ὀλίγων μῆνας ἢ θέσις τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους θὰ ἦτο σχεδὸν ἀπελπιστικὴ. Ἡ εὐκαιρία ἐκείνη παρήλθεν εἰς μάτην. Ἄν τώρα ἡ Ἑλλὰς ὑποστῇ ἤτιαν ἀστέια μόνον ἐθνικαὶ ἐλπίδες θ' ἀπομείνουσι εἰς ἡμᾶς. Μὲ αὐτὰς τὰς σκέψεις τὰς ὅποιας ἴσως γεννᾷ τὸ ἐνταῦθα περιβάλλον ἡ Ὄργ. Κων/πόλεως νομίζει ὅτι ἂν δὲν ἀποφύγωμεν τὸν πόλεμον πρέπει τὸν πόλεμον τοῦτον νὰ τὸν πολεμήσῃ μὲ τὸ Ἔθνος περισσότερον ἴσως τοῦ Κράτους, τεχνικά, ἐν ἀνάγκῃ ἐξαναγκασζόμενον νὰ προβῇ εἰς τὰ ἔσχατα, καὶ προτείνει τὴν ἐξῆς ἐνέργειαν ἐν Κων/πόλει.

Παρασκευαὶ ἐντὸς μηνός

1ον. Εἰσαγωγή καὶ διανομὴ εἰς ὥρισμένους κατοίκους ὁμογενεῖς 500 ὄπλων μετὰ φρουγγίων τῶν λαμβανόντων ταῦτα διοργανοιμένων ὥστε νὰ εὐρεθῶσιν εἰς ὥρισμένα μέρη ὅταν παραγγελθῶσιν.

2ον. Εἰσαγωγή καὶ ἀποθήκευσις 100 μηχανημάτων δυναμίτιδος.

3ον. Εἰσαγωγή καὶ ἀποθήκευσις ὅσον τὸ δυνατόν περισσοτέρων χειροβομβίδων.

4ον. Ἐνοικίασις ξυλίνων οἰκιῶν ἢ καταλυμάτων ἐντὸς Τουρκικῶν συνοικιῶν ἃς θὰ κατοικήσωσι πρόσωπα ἄτινα θ' ἀνάψωσι πυρκαϊᾶς ὅταν παραγγελθῶσιν.

5ον. Ὁρισμὸς σημειωνόντων Τούρκων οἵτινες θὰ φονευθῶσι. Προπαρασκευὴ τῆς ἐκτελέσεως.

Ἐκτέλεσις

Ὅταν κριθῇ ἐν Ἀθήναις ὅτι ἀναποφεύκτως θὰ γίνῃ πόλεμος.

5. Ἀνωτέρω γράφει: Τσερκεζικοῦ, Τσερκεζικόι.

1ον. Φόνος τοῦ διαδόχου Ἰτζεδίν.

Ἐάν τὸ μέτρο τοῦτο δὲν ἐπιφέρει ταραχάς μεταξὺ τῶν Τούρκων

2ον. Φόνος τοῦ Σουλτάνου.

Ἐάν οὐτε αὐτὸ συντελέσῃ εἰς μεγάλον ἐνταῦθα ἀντιπερισπασμὸν

3ον. Δολοφονία σημειωνόντων Τούρκων, ἐκρηξίεις δυναμίτιδος εἰς Δημόσ. Κτήρια.

4ον. Τὰ ἀνωτέρω καὶ ἀσφαλῶς τὸ τρίτον θὰ προκαλέσωσιν ἢ ἀναστάτωσιν τῆς πρωτεύουσας ἢ ἐπιθέσει καὶ σφαγὰς κατὰ τῶν Ἑλλήνων. Οὗτοι τότε θὰ ἀναγκασθοῦσι θέλοντες καὶ μὴ νὰ κάμωσι χρῆσιν τῶν διανεμηθησομένων ἐγκαίρως χειροβομβίδων.

5ον. Ἐκρηξίεις πυρκαϊῶν εἰς τὰς Τουρκικὰς συνοικίας.

6ον. Συγκρότηση ἐνόπλων ομάδων ἐξ ὁμογενῶν δι' ἄμυναν εἰς κατάλληλα μέρη ἢ καὶ φυλάξιν χριστιανικῶν τινῶν συνοικιῶν. Ἡ ἀναστάτῳσις αὕτη τῆς πρωτεύουσας δύνανται οὕτω διεξαγομένη νὰ διαρκῆσῃ ἐπὶ 15 ἡμέρας.

Πρὸς προπαρασκευὴν τῆς ἀνωτέρω ἐνεργείας ἐνεργήσαμεν ἤδη τὰ ἐξῆς.

1ον. Ὀρῆσαμε ἐντὸς τοῦ Ἰτζεδίν καὶ Σουλτάνου καὶ τοὺς ἐξῆς σημαίνοντες Τούρκους Μαχμοῦτ Μουχτάρ (ὁ θρυλούμενος ὡς ἀρχηγὸς τοῦ κατὰ τῆς Ἑλλάδος πολέμου Σέρβων), Ἰζέτ Φουάτ (ἀρχ. τοῦ ἐπιτελείου καὶ πρόεδρ. τῆς Στρατ. Λέσχης), Χιλμέ Φερίτ, Σαῖτ Κιαμίλ. Ἐχομεν ἤδη ὥριση πρόσωπα τὰ ὅποια τοὺς παρακολουθοῦν μελετώντες τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως. Ἐχομεν 6 πρόσωπα τοῦ ἐκτελεστικοῦ ἔτοιμα.

2ον. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῶν ἐκλογῶν ἔχομεν ἤδη ὀλίγους παντοπώλας ὁμογενεῖς καὶ Τουρκ. συνομώτας, οἵτινες ἀνελάμβανον τότε νὰ θέσουν πυρκαϊὰς. Οἱ παντοπῶλαι οὗτοι ἀπεγοητεύθησαν τότε, θὰ τοὺς καλέσωμεν ὁμως πάλιν.

3ον. Διὰ τὴν ἐξαγωγήν βομβῶν κ.τ.λ. ἔχομεν ὑπαλλήλους ξένων ταχυδρομείων οἵτινες ἀσφαλῶς θὰ τῆς ἐξαγάγωσιν ἐντὸς ταχυδρομικῶν σάκων. Ἄν ἡ παράδοσις αὐτῶν ἐντὸς τῶν ἀτμοπλοίων ὅπως συνενοήθημεν μὲ τὸν κ. Γούδα.

Εἰς ὅλα τὰ ἀνωτέρω μέχρι τοῦδε δὲν ἀναμείξαμε παρὰ μέλη παλαιὰ τῆς ὀργανώσεως. Ἐάν ἐγκριθῇ μία ἐνεργεῖα ὡς ἡ ἀνωτέρω, ἦτις νὰ εἶνε σχεδὸν βέβαιον ὅτι θὰ γίνῃ ἐντὸς τὸ πολὺ 2 μηνῶν, γράψτε μας ἵνα ἐπεκτείνωμεν τὰς προπαρασκευαστικὰς ἐργασίας καὶ εἰς νέα πρόσωπα ἔχοντες ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ πλήρης προπαρασκευὴ τῆς ἐνεργείας δὲν δύναται νὰ παραμείνῃ ἐπὶ μακρὸν οὔτε ἀπολύτως μυστικῇ οὔτε ὅσον πρὲπι ἐντεταμμένη.

Ἐάν ἐγκριθῇ, θὰ σὰς γράψω πότε πρέπει ν' ἀρχίσῃτε ἀποστέλοντες ἐνταῦθα χειροβομβίδες κ.τ.λ., τὰ ὅποια ὁμως πρέπει νὰ ὑπάρχωσι πάντα εἰς Ἀθήνας. Πρὸ πάσης ὁμως ἐνεργείας πρέπει νὰ τεθῇ εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ὀ.Κ. ποσὸν τι χρηματικὸν περὶ τῆς 100 χιλ. φράγκων. Καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν ἀνωτέρω συνενοήθη ἐνταῦθα μετὰ τοῦ κ. Γούδα περὶ ἀποστολῆς ἐνταῦθα ὑπαξ. τοῦ Ναυτικοῦ καὶ τοῦ τρόπου μεταβίβασεως ὀπλων κ.τ.λ. ἐνταῦθα. Παρακαλῶ νὰ ἔχω ἀπάντησιν περὶ ὅσων προφορικῶς θὰ εἴπη ἡμῖν περὶ αὐτῶν ὁ κ. Γούδας.

Ὑπεβλήθη ὑπὸ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει
μυστικοῦ πράκτορος Ἀ. Νικολαΐδου
(Ἀθ. Σουλιάτου ὑπολ.)*

ΕΡΑΤΩ ΖΕΛΛΙΟΥ-ΜΑΣΤΟΡΟΚΩΣΤΑ

6. Ἐγιναν ἐλάχιστες διορθώσεις κυρίως στὴν στίξιν.